

Miljøtilladelse

Efter lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning mv., §16 b

Husdyrbruget på Hørslevvej 121. 8462 Harlev J

Dato for gyldighed: 21. april 2025

Indhold

Datablad	3
Indledning	4
Resume	5
Afgørelse	6
Vilkår	7
Stalde og opbevaringsanlæg	7
Drift i øvrigt	8
Vurdering	10
Overordnet om det ansøgte	10
Stalde, opbevaringsanlæg m.v.	10
Natur	12
Lugt	14
Belysning, støv, støj og skadedyr	15
Affald, olie og kemikalier	16
Transport	17
Bedste tilgængelige teknik (BAT)	17
Landskabelige hensyn	18
Samlet vurdering	19
Offentlighed og klagevejledning	20

Bilag:

Bilag 1: Situationsplan.

Bilag 2: Ansøgers miljøtekniske beskrivelse.

Bilag 3: Udtalelse fra Skanderborg Kommune

DATABLAD

Landbrugets navn og beliggenhed	Sandalgård I/S Hørslevvej 121 8462 Harlev J
Matrikel nr.	2f og 2b, Hørslev Gde., Framlev
CVR nr. CHR nr.	17230786 25910
Ejer af ejendommen	Morten Ginnerup Andersen
Driftsansvarlig Rådgiver	Morten Ginnerup Andersen Velas I/S, rådgiver Emma S. Lindevang
Brugstype	Kvæg og heste
Godkendelsesbetegnelse Ansøgning, skema nr.	§ 16 b 248308
Tilsynsmyndighed Sagsbehandler 2. sagsbehandler (kvalitetssikring)	Aarhus Kommune. Anker Laubel Christian Westergaard
Afgørelsens dato	21. april 2025
Tilsyn	På tilsyn kontrolleres, om vilkårene i miljøtilladelsen overholdes.

INDLEDNING

Udvidelse af et husdyrbrug forudsætter kommunens forudgående tilladelse efter § 16 b i husdyrbrugloven¹, når der er tale om mere end 100 m² produktionsareal i stald og mindre end 3.500 kg ammoniakemission pr år. Denne tilladelse er udarbejdet efter § 16 b i husdyrbrugloven.

Ansøgningen om miljøtilladelse er indsendt til Aarhus Kommune gennem Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningssystem, første gang den 22. januar 2025. Afgørelsen er truffet på baggrund af oplysninger indsendt med ansøgningen, samt øvrige oplysninger indsendt under sagsbehandlingen.

I miljøgodkendelsen er der redegjort for miljøkonsekvenserne af at udvide driften på husdyrbruget, og for husdyrbrugets påvirkning af miljøet i bred forstand. Der redegøres ikke for miljøpåvirkningen fra udbringning af husdyrgødning, da dette varetages i anden lovgivning.

En tilladelse efter husdyrbrugloven bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 6 år efter, at den er meddelt. Hvis en tilladelse, der er udnyttet, efterfølgende ikke har været helt eller delvis udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del, der ikke har været udnyttet i de seneste 3 år².

¹ Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 520 af 1. maj 2019

² Dette er nærmere beskrevet i § 59a i husdyrbrugloven.

RESUME

Morten Ginnerup Andersen, Hørslevvej 121, 8462 Harlev J. har søgt om miljøtilladelse til husdyrbruget på Hørslevvej 121, 8462 Harlev J. i forbindelse med en udvidelse af produktionsarealet³ og retlig lovliggørelse af en ny lade.

Kommunen har vurderet, at der kan meddeles tilladelse til husdyrbruget med den ansøgte udvidelse i henhold til de gældende regler. Miljøtilladelsen omfatter produktionen og anlægget. Miljøtilladelsen er baseret på en række vilkår. Disse vilkår fremkommer som en følge af husdyrbrugloven og husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen⁴ og anden lovgivning.

Miljøtilladelsen for husdyrbruget på Hørslevvej 121, 8462 Harlev J. er særligt kendetegnet ved:

- Der foretages en udvidelse af produktionsareal i to eksisterende stalde.
- Der sker retlig lovliggørelse af en lade.
- Der sker retlig lovliggørelse af fire fastplacerede læskure.
- Der er efter udvidelsen 715 m² produktionsareal i stalde og læskure, og der er en møddingsplads med et overfladeareal på 58 m².
- Dyreholdet består af heste og flexgruppe alle kvæg, heste, får, geder på dybstrøelse.
- Ved den nye lade bevares eksisterende afskærmende beplantning.
- Den nye lade og tre af de nye læskure er placeret i tilknytning til eksisterende byggeri.
- Anlæggets påvirkning af omgivelserne med ammoniak vil ikke være væsentlig, da projektet lever op til kravene om beskyttelse af særlig sårbar natur.
- De maksimalt tilladte geneniveauer for lugt er overholdt i forhold til omkringliggende boliger, samlet bebyggelse og byzone
- Der er ikke krav om anvendelse af bedst tilgængelige teknologi (BAT). Husdyrbrugets årlige emission af ammoniak er mindre end 750 kg.

Projektets særkender viser hovedårsagerne til, at det ansøgte ikke har en væsentlig virkning på miljøet. Der skal derfor ikke udarbejdes en miljøkonsekvensrapport jf. § 4 stk. 4 nr. 3 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Kommunen konkluderer, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbruget, samt at det ansøgte overholder kravene i husdyrbrugloven og tilhørende bekendtgørelse. Endvidere konkluderer kommunen, at husdyrbruget med overholdelse af vilkårene kan drives uden væsentlig indvirkning på miljøet.

³ Definitionen på et produktionsareal er et areal i fast placerede husdyranlæg (stalde), hvorpå dyrene kan opholde sig og har mulighed for gødningsafsætning, og som dyrene ikke kun har kortvarig adgang til.

⁴ Bekendtgørelse nr. 1089 af 16. oktober 2024 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug.

AFGØRELSE

Aarhus Kommune meddeler hermed miljøtilladelse til husdyrbruget på Hørslevvej 121, 8462 Harlev J. på nedenstående vilkår.

Det er Aarhus Kommunes samlede vurdering, at husdyrbruget med overholdelse af de nedenstående vilkår ikke vil medføre en væsentlig indvirkning på miljøet.

Miljøtilladelsen meddeles i henhold til husdyrbruglovens § 16 b samt reglerne i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, og omfatter de miljømæssige forhold, det vil sige forhold af betydning for det omgivende miljø som beskrevet i loven og bekendtgørelsen. Kommunen meddeler samtidig, at det ansøgte ikke er omfattet af krav om miljøkonsekvensrapport jf. § 4 stk. 4 nr. 3 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Godkendelser og tilladelser i forhold til anden lovgivning (f.eks. byggeloven, samt tilladelse til afledning af spildevand og overfladevand, og vandindvindingstilladelse) skal søges separat.

Ejendommen skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne tilladelse.

Aarhus Kommune den 21. april 2025.

Birgitte Kloppenborg-Skrumsager
Afdelingsleder

Anker Laubel
Sagsbehandler

VILKÅR

Stalde og opbevaringsanlæg

1. Stalde må have produktionsareal med de størrelser - og skal være indrettet med staldsystemer - som fremgår af følgende tabel (se også situationsplan i bilag 1):

Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Ansøgt drift						
Stald 1 til kvæg	375	Naturlig ventilation	6 m	(#746257) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	0	375
Stald 2 til kvæg	293	Naturlig ventilation	6 m	(#746258) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	0	100
Læskur 2	40	Naturlig ventilation	3 m	(#750113) Heste. Dybstrøelse	0	40
Læskur 1	15	Naturlig ventilation	3 m	(#750145) Heste. Dybstrøelse	0	15
Læskur 3	26	Naturlig ventilation	3 m	(#750836) Heste. Dybstrøelse	0	26
Læskur 4	20	Naturlig ventilation	3 m	(#750146) Heste. Dybstrøelse	0	20
Stald til heste	139	Naturlig ventilation	3 m	(#750831) Heste. Dybstrøelse	0	139
Sum						715

2. Opbevaringsanlæg må have de størrelser - og skal være udstyret med den miljøteknologi - som fremgår af følgende tabel (se også situationsplan i bilag 1):

Opbevarings-anlæg nr.	Ny?	Type	Miljøteknologi	Overflade-areal (m ²)
1	Nej	Møddingsplads	Ingen udover alm. overdækning	58

3. Læskur nr. 1 skal senest 1 måned efter denne afgørelses dato være flyttet i forhold til sin nuværende placering (ses på luftfotoet i bilag 1) til en placering længere mod vest, som vist i husdyrgodkendelse.dk og med mindst 30 m til naboskel.
4. Den nye, åbne lade skal være opført i naturlige og afdæmpede farver.

5. Der skal fortsat være etableret delvist afskærmende beplantning i form af enkeltrækket læhegn øst for den nye, åbne lade, som vist på figur 3. Hvis beplantningen på et tidspunkt falder, skal der etableres ny beplantning, som tilsvarende efter nogle år har en delvist afskærmende virkning.

Drift i øvrigt

6. Fast hegning rundt om ridebanen må maksimalt være i 1,50 m højde.
7. Hvis der på et tidspunkt etableres belysning ved ridebanen, skal belysningen rettes nedad, så kun banen belyses. Belysning skal desuden afskærmes, så der fra siderne ikke er direkte indkig til lyskilden, dette gælder også hvis der anvendes LED-lysbånd. Lyspunkthøjden må maksimalt være på 1,1 m og må kun være tændt når banen benyttes. Lysmaster er ikke tilladt på ridebanen.
8. Driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, skal straks meldes til alarmcentralen tlf.: 112.
9. Virksomhedens bidrag til støjbelastningen i omgivelserne⁵ må ikke overstige følgende værdier målt ved nabobeboelser eller deres opholdsarealer:

Mandag-fredag kl. 07-18 (8 timer) Lørdag kl. 07-14 (7 timer)	Alle dage kl. 18-22 (1 time) Lørdag kl. 14-18 (4 timer) Søn- og helligdag kl. 07-18 (8 timer)	Alle dage kl. 22-07 (½ time)	Alle dage kl. 22-07 Maksimal værdi
55 dB (A)	45 dB (A)	40 dB (A)	55 dB (A)

10. Virksomheden skal efter anmodning fra kommunen ved en støjmåling dokumentere, at vilkår om støj er overholdt. Målingerne skal foretages i overensstemmelse med den til enhver tid gældende lovgivning og retningslinjer på området. Tilsynsmyndigheden kan maksimalt kræve målinger en gang årligt.
11. På ejendommen skal der foretages en effektiv forebyggelse og bekæmpelse af fluer i overensstemmelse med de seneste fastsatte retningslinjer fra Agro, Institut for Agroøkologi, Aarhus Universitet. Bekæmpelse skal desuden foretages på kommunens forlangende.
12. På husdyrbruget skal der til stadighed opretholdes en god staldhygiejne, herunder sikres, at stier, stalde og foderarealernes bund holdes tørre, at dyrene er rene, at støv- og smudsbelægning i stalden fjernes, og at fodringsanlægget holdes rent. Der skal jævnligt gøres rent i staldene, dvs. i det mindste når hvert afsnit tømmes for dyr.

⁵ Støjbidraget måles bortset fra maksimalværdien som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A) jf. Vejledning nr. 5 fra 1984 om ekstern støj fra virksomheder. Tallene i parentes angiver referencetiden inden for den pågældende periode.

13. Virksomhedens olie- og kemikalieoplag, herunder olie- og kemikalieaffald, skal til enhver tid opbevares i tæt emballage og stå overdækket på fast, tæt bund uden mulighed for afløb til kloak, jord, overfladevand eller grundvand. Opbevaringen skal tillige være med spildsikring, som beskrevet i Aarhus Kommunes forskrift om opbevaring af olie og kemikalier⁶.
14. Ved eventuelt ophør af dyreholdet skal dette meddeles til Aarhus Kommune.

⁶ Nuværende link til forskriften på Aarhus Kommunes hjemmeside: <https://www.aarhus.dk/virksomhed/miljoe/reguleringer-og-vejledninger-om-miljoeforhold/saadan-skal-du-opbevare-olier-og-kemikalier/>

VURDERING

Overordnet om det ansøgte

Sandalgård I/S ved Morten Ginnerup Andersen har den 22. januar 2025 søgt om miljøtilladelse til udvidelse af husdyrbruget på Hørslevvej 121, 8462 Harlev J.

Det ansøgte omfatter en udvidelse af produktionsarealet på husdyrbruget fra de eksisterende 534 m² til 715 m². Ved udvidelsen retlig lovliggøres fire fastplacerede læskure på i alt 101 m². Ved udvidelsen udvides produktionsarealet desuden i to eksisterende staldbygninger med henholdsvis 25 m² og 55 m².

Desuden retligt lovliggøres en ny, åben lade. Laden har målene 15 x 19,4 m, og 5,4 m i højden. Udover retlig lovliggørelse af de fire fastplacerede læskure og den nye åbne lade, opføres der ikke nyt byggeri.

Tilladelsen omfatter også de eksisterende lovligt etablerede stalde, driftsbygninger og ridebanen, hvis placering fremgår af bilag 1.

En af de eksisterende driftsbygninger er en "eksisterende maskinhal/halmlager". Den bruges til opbevaring af halm og maskiner og desuden kortvarigt (op til 2 timer) i forbindelse med ind- og udlevering af dyr. Der er en barriere inde i bygningen, som afgrænser ind- og udleveringsområdet. Ind- og udleveringsområdet er ikke godkendt som ridehal til ridning, og hestene motioneres derfor udendørs på ridebanen og foldene.

Husdyrbruget er ikke i forvejen omfattet af afgørelser efter husdyrbrugloven eller miljøgodkendelse efter miljøbeskyttelsesloven.

Stalde, opbevaringsanlæg m.v.

I bilag 1 ses en situationsplan over husdyrbruget, inklusiv stalde og opbevaringsanlæg til husdyrgødning. Den nye, åbne lade og tre ud af de fire læskure placeres i tilknytning til eksisterende driftsbygninger.

Der er stillet vilkår om størrelse af produktionsareal (vilkår nr. 1) og opbevaringsanlæg (vilkår nr. 2) på husdyrbruget. Vilkårene giver også oversigt over anlæggenes tekniske data.

Afstandskrav

Husdyrbruglovens §§ 6 og 8 indeholder generelle afstandskrav, som gælder ved etablering, udvidelse eller ændring af husdyranlæg og opbevaringsanlæg, der medfører forøget forurening. I det følgende diagram er disse krav vist. I tillæg til hvad, diagrammet viser, skal der ved etablering af opbevaringsanlæg for flydende husdyrgødning være mindst 100 m til åbne vandløb samt søer, der er større end 100 m².

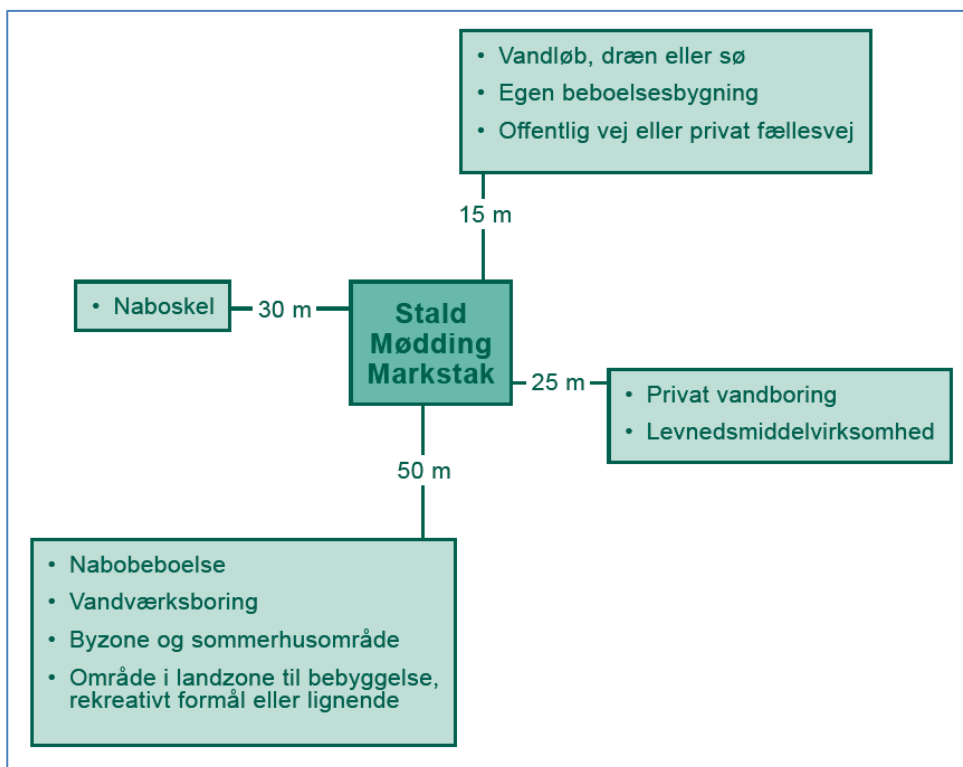

Diagram: Generelle afstandskrav, som gælder ved etablering af husdyranlæg, gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg og udvidelse eller ændring heraf, der medfører forøget forurening. Ved "byzone og sommerhusområde" forstås eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde. Ved "område i landzone til bebyggelse, rekreativt formål eller lignende" forstås område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende

Projektet overholder afstandskravene i §§ 6 og 8 i husdyrbrugloven. Det skal nævnes, at læskur nr. 1 med sin nuværende placering, som den er vist på luftfotos i bilag 1, ikke overholder afstandskrav til naboskel. Det skal derfor flyttes i forhold til en placering lidt længere mod vest, så der er mindst 30 m til naboskel. Dette er fastholdt ved vilkår.

Gødningsopbevaring og -håndtering

Opbevaringsanlæg skal i henhold til gældende husdyrgødningsbekendtgørelse have en tilstrækkelig kapacitet, hvilket normalt svarer til mindst 9 måneders tilførsel, dog mindre ved kvæghold med udegående dyr. Kravet kan også opfyldes ved at der foreligger 5-årig skriftlig aftale om afgivelse eller opbevaring på anden ejendom.

Ansøger har i forbindelse med miljøtilsyn oplyst, at der årligt produceres ca. 400 m³ fast dybstrøelse. Opbevaringskapaciteten på møddingspladsen vurderes at være ca. 70 m³. Der er således kapacitet svarende til 4-5 måneder på møddingspladsen. Den resterende mængde dybstrøelse, som ikke køres direkte ud og nedpløjes udenfor lukkeperioden, opbevares i markstak frem til udbringning, hvorved kravet om tilstrækkelig opbevaringskapacitet opfyldes. Når dybstrøelse har ligget i stald i 3-4 måneder i gennemsnit, anses det normalt tilstrækkeligt kompostlignende til at det jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen kan køres i markstak.

Aarhus Kommune vurderer ud fra dette, at der ikke vil være en væsentlig miljørisiko forbundet med håndtering og opbevaring af husdyrgødning for jord, grundvand eller overfladevand

Ensilageopbevaring

Opbevaring og håndtering af ensilagesaft er reguleret af husdyrgødningsbekendtgørelsens bestemmelser. Ensilage kan f.eks. opbevares i wrapballer eller på ensilageplads. Ansøger har i forbindelse med miljøtilsyn oplyst, at ensilage opbevares i wrapballer.

Det er kommunens vurdering, at opbevaring af ensilage ikke medfører risiko for væsentlig påvirkning af miljøet.

Natur

Aarhus Kommune har vurderet, hvorvidt der i forbindelse med husdyrbruget er behov for en beskyttelse af naturen med dens bestand af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særligt sårbart over for næringsstofpåvirkning.

Kommunen inddrager i en sådan vurdering alle eventuelle etableringer, udvidelser og ændringer af et husdyrbrug, som er godkendt, tilladt eller afgjort ved anmeldelse inden for de seneste 8 år. For det konkrete husdyrbrug er der ikke foretaget etablering, udvidelse eller ændring inden for de seneste 8 år, bortset fra det projekt, der indgår i denne miljøtilladelse.

Aarhus Kommune har sendt ansøgningen i høring hos Skanderborg Kommune, som har svaret, at det ansøgte projekt har så begrænset emission af lugt og ammoniak, at der ingen påvirkning bliver ind i Skanderborg Kommune (bilag 3).

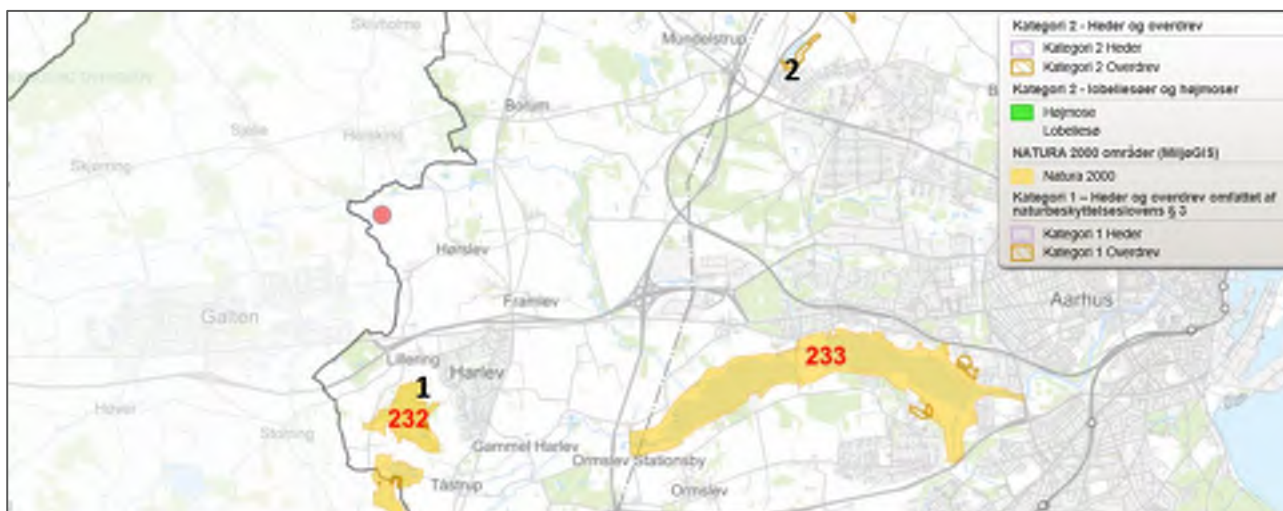
Natura 2000-områder (kategori 1 natur)

Kategori 1 natur omfatter bestemte ammoniakfølsomme naturområder, som er beliggende indenfor internationale naturbeskyttelsesområder og er omfattet af udpegningsgrundlaget, samt heder og overdrev, som er beliggende indenfor internationale naturbeskyttelsesområder og som er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3.

Staldanlægget ligger i en afstand af 3,0 km fra det internationale naturbeskyttelsesområde (Natura 2000-område) nr. 232, Lillering Skov, Stjær Skov, Tåstrup Skov og Tåstrup Mose (figur 1).

Kommunen har vurderet, at det ikke er nødvendigt at foretage en miljøkonsekvensvurdering i forhold til Natura 2000-området, idet anlægget ligger langt fra Natura 2000-området. Det er via beregning dokumenteret, at totaldeposition fra staldanlægget vil være 0,0 kg N/ha/år på Natura-2000 området. Projektet overholder således den maksimalt tilladte totaldeposition⁷ jf. § 26 i bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug.

⁷ Den maksimalt tilladte totaldeposition til kategori 1 natur er 0,2 kg N/ha/år, 0,4 N/ha/år, eller 0,7 N/ha/år afhængigt af, hvor mange husdyrbrug, som er lokaliseret i nærheden af naturområdet og påvirker det med ammoniakemission.

Figur 1: Der er 3 km fra anlægget til nærmeste kategori 1 ammoniakfølsomme natur (Ege-blandskov indenfor Natura 2000 område nr. 232), og cirka 7,5 km til nærmeste kategori 2 ammoniakfølsomme natur (overdrev udenfor Natura 2000). Anlæggets placering er vist med en rød prik. Sort streg viser kommunegrænse, der er ikke registreret kategori 1 eller 2 natur i området vest for kommunegrænsen.

Ammoniakfølsomme naturtyper (kategori 2 natur)

Kategori 2 natur er følgende ammoniakfølsomme naturområder, som er beliggende udenfor internationale naturbeskyttelsesområder: højmoser, lobeliesøer, heder over 10 ha i størrelse, og overdrev over 2,5 ha i størrelse.

Staldanlægget ligger ca. 7,5 km sydvest for et overdrev, som er nærmeste område med kategori 2 natur, jf. § 7, stk. 1, nr. 2 i husdyrbrugloven. Ifølge beregninger i det digitale ansøgningssystem vil totaldepositionen som følge af ammoniakemission fra staldanlægget efter udvidelsen være 0,0 kg N/ha/år på den del af naturområdet, som ligger nærmest staldanlægget. Projektet overholder således den maksimalt tilladte totaldeposition på 1,0 kg N/ha/år i henhold til § 27 i bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug.

Regional og lokal natur (kategori 3 natur)

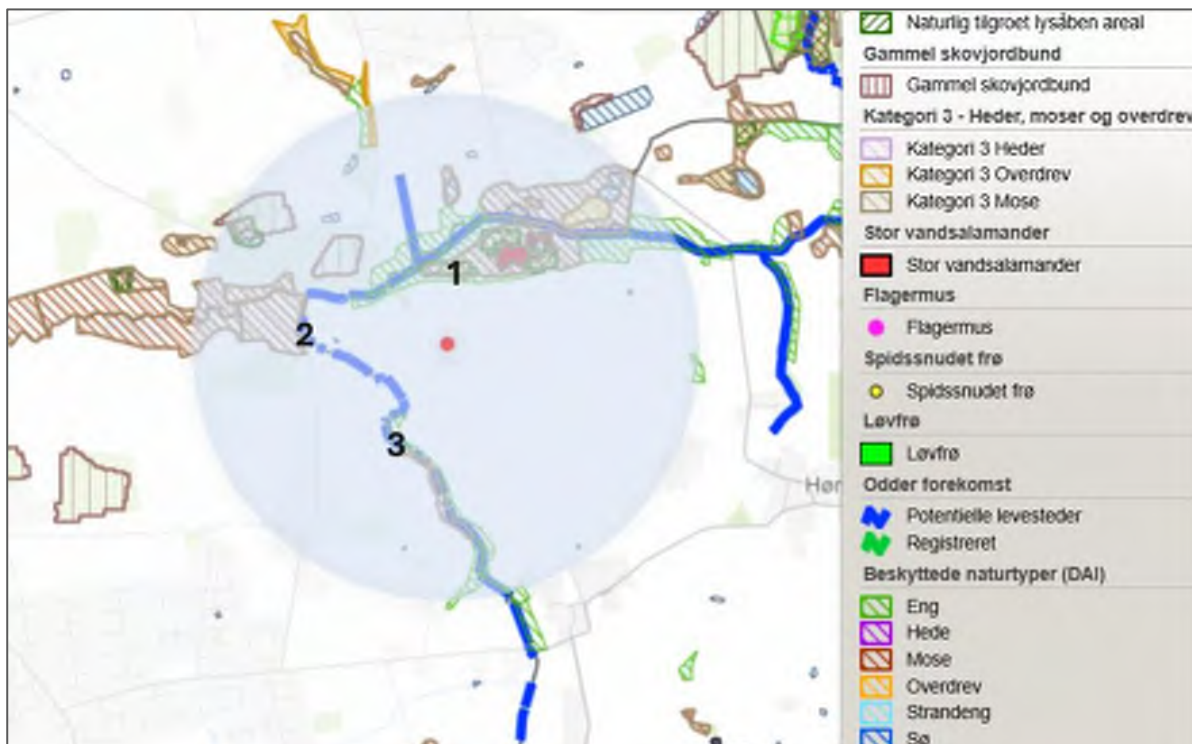
Kategori 3 natur omfatter heder, moser og overdrev, som er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3, og ammoniakfølsomme skove beliggende uden for de internationale naturbeskyttelsesområder, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 2.

Kommunen kan i særlige tilfælde stille krav vedrørende den maksimale merdeposition med ammoniak på kategori 3 natur. Kravet til den maksimale merdeposition af ammoniak fra et husdyrbrug kan dog ikke være under 1,0 kg N/ha/år. Ved særlige tilfælde forstås, at der skal være tale om en væsentlig miljøpåvirkning af særlige regionale eller lokale beskyttelsesinteresser.

Inden for en radius på ca. 1 km omkring staldanlægget er der overdrev, moser, enge og mindre søer omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Desuden er der ammoniakfølsomme skove. Se figur 2.

Cirka 250 m nordnordøst for staldanlægget ligger der en mose og en potentiel ammoniakfølsom skov (punkt nr. 1 på figur 2), som er kategori 3 natur og beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3. Merdeposition på naturområdet vil blive 0,1 kg N/ha/år, jf. beregning i det digitale ansøgningssystem. Da merdepositionen af ammoniak er mindre end 1,0 kg N/ha/år, vurderes det ansøgte ikke at kunne medføre en tilstandsændring af naturområderne.

Cirka 400 m syd samt ca. 550 m vest (punkt nr. 2 og 3 på figur 2) for staldanlægget ligger der også moser, som er kategori 3 natur. Merdeposition på naturområdet vil blive 0,0 kg N/ha/år, jf. beregning i det digitale ansøgningssystem. Da merdepositionen af ammoniak er mindre end 1,0 kg N/ha/år, vurderes det ansøgte ikke at kunne medføre en tilstandsændring af naturområderne.

Figur 2: Nærmeste beskyttede natur omkring anlægget består af natur beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3 (enge, f.eks. punkt nr. 1) og kategori 3 natur (potentielt ammoniakfølsom skov, punkt nr. 1, og mose, punkt nr. 1, 2 og 3). Bilag IV arten Stor Vandsalamander er også registreret (rødt flet umiddelbart vest for pkt. 1), og vandløbet er potentielt levested for Odder. Den lyseblå cirkel viser ca. 1000 m til staldanlæg.

I nærheden af staldanlægget er der levesteder for Bilag IV-arten Stor Vandsalamander. I området er der et vandløb, som er potentielt egnet levested for Bilag IV-arten Stor Odder. Området må også forventes at være levested for flere flagermusarter. Alle danske flagermusarter er bilag IV-arter. Efter kommunens vurdering vil den øgede deposition af ammoniak ikke give anledning til en væsentlig ændring af naturtilstanden af de omkringliggende vandhuller, skove, moser, og overdrev og deres værdi som leve- og ynglelokalitet for Bilag IV-arterne Stor Vandsalamander og Odder eller for øvrige sjældne arter.

Det er samlet kommunens vurdering, at den øgede ammoniakemission fra anlægget ikke vil medføre tilstandsændringer af beskyttet natur eller forringelse af levesteder for eller forekomst af sjældne arter.

Lugt

Ved etablering, udvidelse eller ændring af et husdyrbrug skal geneniveau for lugt overholdes til tre kategorier af omkringboende: enkeltbolig i det åbne land, samlet bebyggelse, og byzone.

Aarhus Kommune har beregnet geneafstand for hver kategori og har sammenlignet med den fysiske afstand til de omkringboende, som er tættest på i hver af de tre kategorier.

Det maksimalt tilladte geneniveau er vist i tabel 1. Det maksimalt tilladte geneniveau er overholdt, når geneafstanden er mindre end den vægtede gennemsnitsafstand fra stald til geneområde. Lugt er beregnet i det digitale ansøgningssystem ud fra oplysningerne om den ansøgte husdyrproduktion. Der korrigeres for vindretning, afstand til stalde, og eventuelle andre husdyrbrug i nærheden. Beregning foretages både efter Miljøstyrelsens lugtmodel i odour units (OUE) og efter FMK-modellen i lugtenheder (LE).

Aarhus Kommune har hørt Skanderborg Kommune, som har svaret, at det ansøgte projekt har så begrænset emission af lugt, at der ingen påvirkning bliver ind i Skanderborg Kommune (bilag 3).

Nabokategori	Maksimalt tilladt geneniveau	Geneafstand	Vægtet gennemsnitsafstand	Maksimalt tilladt geneniveau overholdt?
Enkelt bolig uden landbrugspligt (Præstbrovej 26)	15 OUE eller 10 LE pr. m ³	38 m	790 m	Ja
Samlet bebyggelse, eller område i landzone udlagt til bolig, blandet bolig- og erhvervsformål, eller offentlige formål, herunder rekreative formål (Lokalplan 33 rekreativt område)	7 OUE eller 3 LE pr. m ³	68 m	755 m	Ja
Byzone, fremtidigt byzone- eller sommerhusområde (Skovby By)	5 OUE eller 1 LE pr. m ³	121 m	669 m	Ja

Tabel 1: Det maksimalt tilladte geneniveau for lugt, samt geneafstand og vægtet gennemsnitsafstand i forhold til enkelt bolig, samlet bebyggelse og fremtidig byzone eller sommerhusområde. Geneniveau er overholdt, når geneafstand er mindre end den vægtede gennemsnitsafstand fra stalde til geneområde. Tabellen viser for hver nabokategori den længste af de to geneafstande, som beregnes med henholdsvis Miljøstyrelsens lugtmodel og FMK-modellen.

De maksimalt tilladte geneniveauer for lugt er overholdt i forhold til enkelt boliger uden landbrugspligt, samlet bebyggelse og byzone, se nedenstående tabel (tabel 1).

Der er stillet vilkår om staldenes størrelse og størrelse på gødningsopbevaringsanlæg.

Der er beregnet en konsekvenszone for lugt, det vil sige en zone indenfor hvilken, de omboende vil kunne blive udsat for lugtemission af en vis styrke. Konsekvenszonens afstand er 127 m. Beboere indenfor denne zone er blevet orienteret med mulighed for at udtale sig i sagen, inden der blev truffet afgørelse.

Det er ud fra de beregnede geneafstande og de stillede vilkår Aarhus Kommunes vurdering, at der ikke er risiko for væsentlige lugtgener i forhold til de omboende.

Belysning, støv, støj og skadedyr

Ansøger har oplyst, at der er udendørs belysning ved stuehuset og værkstedet (bilag 2). Det er kommunens vurdering, at der på baggrund af afstanden til de omboende ikke vil være risiko for væsentlige gener fra belysning.

De primære kilder til støv kan efter ansøgers oplysninger (bilag 2) blandt andet være håndtering af foder og halm. Det er kommunens vurdering, at der på baggrund af afstanden til de omboende ikke vil være risiko for væsentlige støvgener.

Kilder til støj fra anlægget kan efter kommunens vurdering blandt andet være fra til- og frakørsel, foderhåndtering, og kørsel med landbrugsmaskiner. Kommunen har vurderet, at de omboende kan sikres mod væsentlige støjgener ved at stille vilkår om overholdelse af konkrete støjgrænser samt vilkår om, at der skal foretages målinger, såfremt der skulle opstå begrundet tvivl om, hvorvidt ejendommens drift kan leve op til de fastsatte grænser.

Rystelser kan i særlige tilfælde være til gene fra en virksomhed eller landbrug, afhængigt af, hvilke aktiviteter, der foretages, samt afstanden til de omkringboende naboer. Der er for det konkrete husdyrbrug ikke oplyst om aktiviteter, som i særlig grad skulle frembringe vibrationer, rystelser eller lavfrekvent støj. Jævnfør husdyrbrugloven er afstandskravet for etablering, ændring eller udvidelse af staldanlæg, gødningsopbevaringsanlæg og ensilagepladser 50 meter til nærmeste nabobeboelse. For det konkrete husdyrbrug er der mere end 500 meter til nærmeste nabobeboelse. Det er på den baggrund kommunens vurdering, at der ikke er risiko for væsentlige gener fra rystelser.

Hvis der mod forventning skulle opstå gener fra belysning, støv eller rystelser, vil kommunen kunne påbyde, at problemet bliver undersøgt.

Der er stillet vilkår om effektiv forebyggelse og bekæmpelse af fluer i overensstemmelse med gældende retningslinjer fra Agro, Institut for Agroøkologi, Aarhus Universitet.

Forebyggelse af flueplage kræver efter de gældende retningslinjer først og fremmest en god gødningshåndtering og en generel god staldhygiejne. God staldhygiejne indebærer, at man dagligt fjerner rester af gødning og foder nær skillevægge og langs kanter af render til automatiske gødningsanlæg. Kalvebokse giver ofte en stor produktion af fluer, hvis gødningen ligger mere end en uge.

I tilfælde hvor der opstår flueplage, som er koncentreret til de varme perioder, er det sandsynligt, at møddingen er hovedkilden. Overdækning af mødding er et generelt lovkrav i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsen. Når man overdækker den friske overflade af møddingen med en tyk presenning, er det en meget effektiv metode til at forhindre flueudvikling. Presenningen forhindrer gødningsvarmen i at slippe væk, og fluelarver dør ved temperaturer over 45 °C.

Aktiv bekæmpelse af fluer består fx af mekanisk bekæmpelse med lim- og lysfælder, biologisk med snyltehvepse og rovfluer, eller ved kemisk bekæmpelse, hvor larvecider er den grundlæggende metode.

Det er Aarhus Kommunes vurdering, at der med de i ansøgningen angivne forhold og det stillede vilkår ikke er væsentlig risiko for gener fra skadedyr.

Affald, olie og kemikalier

Affaldsfraktioner fra ejendommen samt håndtering af affald fremgår af ansøgers miljøtekniske beskrivelse (bilag 2). Døde dyr opbevares på en placering som angivet på bilag 1, langt fra de omboende, under kadaverdække og bortskaffes til DAKA med afhentning senest den efterfølgende dag.

Affaldshåndtering er omfattet af de til enhver tid gældende affaldsregulativer for Aarhus Kommune. Alt affald fra husdyrbruget skal opsamles, opbevares og transporteres efter reglerne i affaldsregulativerne.

Der er 1 olietank på ejendommen. Olietanken er placeret på fast bund. Kemikalier, herunder sprøjtemidler, opbevares indendørs i aflåst driftsbygning.

Påfyldning af sprøjte og udvendig vask af marksprøjten foregår på møddingspladsen, som derved også fungerer som vaskeplads, med afløb til opsamlingsbeholder. Bestemmelser om indretning og placering af vaskepladser og om håndtering af sprøjtemidler fremgår af vaskepladsbekendtgørelsen⁸. Husdyrbrugets møddingsplads/ vaskeplads er placeret udenfor boringsnære beskyttelsesområder (BNBO), væsentligt længere end 50 m fra nærmeste almene vandforsyningsboring, og udenfor sårbare områder for grundvand med hensyn til pesticider/indsatsområder for grundvand.

Der er stillet vilkår vedrørende opbevaringen af oplag af olie og kemikalier på virksomheden, herunder om etablering af spildsikring.

Håndtering af spildevand er omfattet af anden lovgivning end husdyrbrugloven. Der skal i forbindelse med ansøgning om byggetilladelse til den åbne lade ansøges om en separat udlednings- eller nedsivningstilladelse til tagvand fra bygningen.

Det er ud fra ovenstående kommunens vurdering, at håndtering og opbevaring af affald, olie og kemikalier, med de stillede vilkår kan foretages uden at medføre væsentlig risiko for påvirkning af jord, grundvand eller overfladevand.

Transport

Aarhus Kommune har vurderet de gener, der er forbundet med transport i forbindelse med husdyrbrugets drift.

Antallet af transportere til og fra ejendommen fremgår af den miljøtekniske beskrivelse. Ansøger har oplyst, at der som følge af udvidelsen af produktionen på ejendommen ikke forventes at ske en stigning i antallet af transportere.

Det er kommunens vurdering, at transporten til og fra anlægget ikke vil medføre væsentlige miljømæssige gener i nærområdet. Det bemærkes i øvrigt, at transport på veje skal ske i overensstemmelse med anden lovgivning herunder færdselsloven.

Bedste tilgængelige teknik (BAT)

Kravet om anvendelse af BAT-teknologi bygger på det princip, at husdyrbruget ved udvidelser eller ændringer skal forebygge og begrænse forurening fra produktionen ved anvendelse af den bedste, tilgængelige teknologi – bedre kendt som "BAT-teknologi".

Hvilken teknologi der anses for BAT-teknologi, fastlægges af Miljøstyrelsen ud fra afprøvninger af forskellige teknologier for bl.a. renseeffekt og økonomi. Herefter foretages for alle teknologier en afvejning af renseeffekt over for prisen på teknologien for at sikre, at teknologien ikke er uforholdsmæssigt dyr i forhold til dens effektivitet. Teknologier kan altså blive afvist som BAT-teknologi, fordi de er for ineffektive, eller fordi de er for dyre.

Ved fastlæggelsen af, hvad der anses for BAT-teknologi, anlægges den betragtning, at større virksomheder i branchen generelt må forventes at have bedre økonomiske muligheder end

⁸ Bekendtgørelse nr. 1401 af 26. november 2018 om påfyldning og vask m.v. af sprøjter til udbringning af plantebeskyttelsesmidler.

små for at anvende forureningsbegrænsende teknologi i produktionen. BAT-kravet fastsættes derfor strammere for større husdyrbrug end for små (proportionalitet).

I ansøgninger med en årlig emission af ammoniak på mere end 750 kg, beregnes hvad emissionen ville være i den ansøgte drift, hvis BAT-teknologi blev anvendt. Dette niveau kaldes "BAT-niveauet" for den pågældende ansøgte drift og er det niveau, som skal overholdes i den ansøgte drift. Ansøger er frit stillet til at anvende en godkendt teknologi til at bringe emissionen ned på BAT-niveau.

Emission

Husdyrbrug med en samlet, årlig emission af ammoniak på mindre end 750 kg, er ikke omfattet af kravet i § 25 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Samlet BAT vurdering

Husdyrbruget på Hørslevvej 121, 8462 Harlev J har en årlig emission af ammoniak på 567 kg og er derfor ikke omfattet af kravet om anvendelse af BAT.

Landskabelige hensyn

Ansøger har oplyst, at den nye, åbne lade skal anvendes til opbevaring af halm og lidt maskiner, og at og læskurene skal anvendes hesteholdet. Det er kommunens generelle vurdering, at byggeri til brug for husdyrbrug i langt de fleste tilfælde vil være erhvervsmæssigt nødvendigt⁹, men at der skal foretages en konkret vurdering i hvert enkelt tilfælde. Det fremgår af tidligere nævnsafgørelser på husdyrområdet, at for eksempel meget store landbrugsbygninger med industriel karakter, fællesanlæg for drift af flere ejendomme, eller relativt stort byggeri til brug for mindre hobbybrug, ikke anses som erhvervsmæssigt nødvendige for driften af en landbrugsejendom.

Husdyrbruget er placeret på en ejendom på 32 ha med landbrugspligt. Det er kommunens vurdering, at byggeriet er erhvervsmæssigt nødvendigt. Det nye byggeri har ikke industriel karakter og fremtræder efter kommunens vurdering heller ikke uforholdsmæssigt stort i forhold til husdyrbrugets og ejendommens størrelse. Her lægges vægt på, at der med den nye, åbne lade og læskurene er fundet en passende driftsmæssig sammenhæng mellem husdyraktiviteter og -produktion og de bygninger, der her ønskes lovliggjort.

Aarhus Kommune har vurderet det nye byggeris placering og udformning i forhold til de landskabelige, geologiske og kulturhistoriske værdier. Området, hvor ejendommen er beliggende, kan mod vest og nord karakteriseres som et ådalslandskab, mod øst er det et åbent landbrugsland med flere spredte hegn.

Ejendommens bygninger er ikke omfattet af beskyttelseshensyn i forhold til kirker, søer, åer, fortidsminder, strande, kyster eller skove. Ejendommens bygninger ligger ikke i et fredet område. Nærmeste kulturmiljø og nærmeste område med særlig geologisk værdi ligger i stor afstand af ejendommens bygninger.

Ejendommens bygninger er delvist beliggende inden for et område med bevaringsværdige landskaber, jf. Aarhus Kommuneplan: læskur 2 og den vestlige del af den nye, åbne lade er placeret inden for bevaringsværdigt landskab. Landskabet er også del af større

⁹ Dette er også Miljøstyrelsens vurdering jf. styrelsens vejledning til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens kapitel 14.

sammenhængende landskaber. Landskabet er bevaringsværdigt, da det er en del af et ådalslandskab omkring Yderup Bæk og Lyngbygård Å.

For at opnå, at byggeriet udgør en samlet helhed i landskabet, er der stillet vilkår om brug af naturlige og afdæmpede farver, og om afskærmende beplantning bag ved den nye, åbne lade (se figur 3). Disse vilkår er begrundet i, at byggeriet indpasses i landskabsbilledet og er søgt harmoniseret med ejendommens resterende bygninger.

Kommunen har lagt vægt på, at læskurene og den nye, åbne lade med de stillede vilkår giver indtryk af at være en integreret del af den samlede ejendom. Den nye, åbne lade og tre ud af de fire læskure placeres i tilknytning til eksisterende driftsbygninger. Det er kommunens vurdering, at der med de stillede vilkår ikke vil ske en væsentlig påvirkning af landskabet som følge af de nye bygninger.

Figur 3: Grøn stiplede linje = afskærmende beplantning i form af enkeltrækket læhegn skal bevares bagved den nye, åbne lade. Mørkegrøn = bevaringsværdige landskaber.

SAMLET VURDERING

Aarhus Kommune har vurderet miljøbelastningen efter udvidelsen af husdyrbruget på Hørslevvej 121, 8462 Harlev J.

Kommunen vurderer, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbruget, samt at det ansøgte overholder kravene i husdyrbrugloven og tilhørende bekendtgørelse.

Endvidere konkluderer kommunen, at husdyrbruget med overholdelse af vilkårene kan drives uden væsentlig indvirkning på miljøet. Dette er emnevis begrundet i vurderingsafsnittene herover, hvor projektets karakteristika og placering ses i forhold til den potentielle indvirkning på miljøet. Der skal derfor ikke udarbejdes en miljøkonsekvensrapport jf. § 4 stk. 4 nr. 3 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

OFFENTLIGHED OG KLAGEVEJLEDNING

Udkast til miljøtilladelse har været i høring i 2 uger fra 4. april -18. april 2025 hos ansøger, relevante naboer, og andre berørte. Ansøgningen har været i høring hos Skanderborg Kommune.

Høringen gav ikke anledning til bemærkninger. Den endelige miljøtilladelse er derfor ikke ændret i forhold til udkastet, som blev sendt i høring.

Skanderborg Kommune er hørt i sagen angående de naturarealer, som ligger i Skanderborg Kommune og mindre end 1 km fra anlægget.

Aarhus Kommunes afgørelse offentliggøres på kommunens hjemmeside den 23. april 2025.

Ansøger har fået tilsendt tilladelsen. Øvrige parter, relevante naboer, foreninger og organisationer er orienteret om, at afgørelsen meddeles.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via klageportalen, og afgørelsen kan påklages indtil 4 uger efter offentliggørelsen, jf. kapitel 7 i husdyrbrugloven. Det vil sige, at en eventuel klage skal være modtaget senest den 21. maj 2025 af Aarhus Kommune via klageportalen. Enhver, der har væsentlig individuel interesse i sagen, samt en række foreninger og organisationer m.v. vil kunne klage over kommunens afgørelse.

Klagen skal indsendes via klageportalen på www.naevneneshus.dk, www.borger.dk eller www.virk.dk.

Vejledning om klagegebyr, og hvordan man skal logge på og anvende klageportalen findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside på www.naevneneshus.dk. Klagen sendes gennem klageportalen til kommunen. En klage anses for indgivet, når den er tilgængelig for kommunen i klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om klageportalen. I særlige tilfælde kan du klage uden om klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget fra at bruge klageportalen, skal du aflevere klagen og en begrundet anmodning om fritagelse til kommunen. Kommunen videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt du kan blive fritaget.

En eventuel klage over afgørelsen har ikke opsættende virkning medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet. Det betyder, at miljøtilladelsen kan tages i brug, efter den er meddelt, men det sker på eget ansvar, da Miljø- og Fødevareklagenævnet ved sin behandling kan ændre eller ophæve en tilladelse.

Det forudsættes, at andre nødvendige tilladelser som f.eks. byggetilladelse er indhentet, inden miljøtilladelsen udnyttes.

Kommunens afgørelse kan også indbringes for domstolene. Retssagen skal være anlagt inden 6 måneder fra den dag, afgørelsen har været offentligt bekendtgjort.

Bilag 1. Situationsplan

Situationsplan over husdyrbruget, inklusiv stalde og opbevaringsanlæg til husdyrgødning.

Rødt = produktionsareal i stalde og fast placerede læskure.

Gult = driftsbygninger og ridebane.

Blåt = møddingsplads.

Læskur 1 skal flyttes i forhold til sin nuværende placering (som ses på luftfotoet) til en placering lidt længere mod vest, som vist i husdyrgodkendelse.dk, og som her svagt kan anes med rødt inde bagved ordet "Læskur 1", og med mindst 30 m til naboskel.